

POROČILO

o delu Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Mestne občine Velenje za leto 2024

Skladno z Zakonom o voznikih (Ur. l. RS št. 85/16, 67/17, 21/18 - ZNOrg in 43/19) 109/2010) je v 6. členu določeno, da za načrtovanje in usklajevanje nalog preventive in vzgoje v cestnem prometu na lokalni ravni, lokalne skupnosti ustanovijo svete za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki delujejo kot strokovno posvetovalno telo predstavniškega organa lokalne skupnosti.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu na lokalni ravni sestavljajo predstavniki organov in organizacij ter institucij, katerih dejavnost je usmerjena k preventivi in vzgoji v cestnem prometu (civilne družbe, policije, medobčinske inšpekcije, redarske službe, šole vožnje, upravljalcev cest, vrtcev, šol in drugih).

Svet lokalne skupnosti določi število članov občinskega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ter jih na podlagi predlogov imenovanih organizacij imenuje člane za mandatno dobo 4 let.

V februarju 2024 smo sprejeli Program dela Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Mestne občine Velenje in ga po potrebi dograjevali na podlagi Agencije za varnost v cestnem prometu RS, predlogov članov in članic SPV, ZŠAM, šol, vrtca in občank in občanov.

Pri svojem delu smo želeli izboljšati:

- Zaščito ranljivih udeležencev v cestnem prometu (pešci, kolesarji).
- Izobraževanje in usposabljanje udeležencev v cestnem prometu.
- Uveljavljanje cestno prometnih predpisov.
- Varnost cestne infrastrukture.
- Storitve po poškodbah.

Naše delovanje je usmerjeno v zmanjšanje prometnih nesreč. S preventivnimi akcijami želimo zaščititi ranljive skupine udeležencev v cestnem prometu, predvsem otroke, starejše, pešce in kolesarje. Ugotavljamo, da v letu 2024 v naši lokalni skupnosti ni bilo nobene prometne nesreče, ki bi terjala človeško življenje. To pomeni, da se morda približujemo »viziji nič«. Želimo, da se zmanjša tudi število prometnih nesreč s hudimi telesnimi poškodbami. Zato je program dela SPV MO Velenje v letu 2024 temeljil na preventivno izobraževalnih akcijah.

1. LIKOVNA RAZSTAVA: KRESNIČKA V PROMETU

V mesecu marcu 2024 smo pripravili v avli MO Velenje razstavo likovnih del na temo Kresnička v prometu, ki so jih ustvarjali učenci prve triade petih velenjskih osnovnih šol in vrtca Velenje. Učenci so na tak način spoznavali pomen svetlobnih teles, ki nas varujejo v temnejšem delu dneva in na neosvetljenih prometnih površinah. Svoja spoznanja prenašajo tudi na svoje starše, stare starše, prijatelje in znance.

2. OKROGLA MIZA O VARNOSTI V PROMETU

V sodelovanju s Policijo Velenje, AVP RS in s krajevnimi skupnostmi in društvi upokojencev smo organizirali dve okrogli mizi na katerih smo udeležencem predstavili vse novosti s področja cestno prometnih predpisov in najpogostejšimi vzroki za nastanek prometnih nesreč in kako moramo ukrepati, če smo udeleženec prometne nesreče. Okrogli mizi so vodili Aleksander Levpušček Policija Velenje, Rado Jeromel in Boštjan Knez AVP RS. Odgovarjali so tudi na konkretna vprašanja prisotnih, vezana na prometne predpise in jih opozorili na varno vožnjo (varnostni pas, mrtvi kot, primerna hitrost, psihofizična kondicija) in drugo. Okrogli mizi sta bili v KS Konovo in v Vinski Gori v organizaciji DU Vinska Gora. Skupaj se je obeh okroglih miz udeležilo preko 100 udeležencev, kar pomeni zelo dobro udeležbo. Vsem prisotnim smo razdelili tudi odsevna telesa. Po koncu okrogle mize so se lahko preizkusili še v vožnji s simulatorjem varne vožnje, ki jo je pripravil ŠCV pod vodstvom Boštjana Hribarja. Po razgovorih z udeleženci ugotavljamo, da so takšne oblike izobraževanja zelo potrebne in koristne.

3. INTERAKTIVNO PREDAVANJA ZA DEVETOŠOLCE VOZIM, VENDAR NE HODIM

Tudi v letu 2024 smo za vse devetošolke in devetošolce velenjskih osnovnih šol, razen OŠ Gorice, ki se tega dogodka niso udeležili, organizirali interaktivno predavanje predstavnika Zavoda Vozim, Janeza Hudeja. Z prisotnimi je delil svojo žalostno izkušnjo in opozoril na hude posledice, ki so nastale zaradi alkohola in obnesnosti. Z veliko pozornostjo so sledili predavatelju in se kasneje aktivno vključili v razpravo. Glede na razpravo in na pozitivno povratno informacijo, ki smo jo pridobili od učiteljev, ki so naredili evalvacijo v šolah, zaključujemo, da je bil naš cilj dosežen. Ne samo mladi, vsi se moramo zavedati, da ne smemo vinjeni sesti za volan in ne na motorno kolo ali navadno kolo. Zavedati se moramo, da so vinjeni vozniki najpogostejši povzročitelji prometnih nesreč.

4. KOLESARSKI IZPITI ZA PETOŠOLCE

Stalna akcija Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu je pomoč pri opravljanju kolesarskih izpitov za učence 5. razreda. Tudi v letu 2024 smo sodelovali pri praktični izvedbi kolesarskih izpitov na vseh osnovnih šolah

in podružničnih šolah v Vinski Gori in Šentilju. Pri tem so nam pomagali predstavniki ZŠAM Velenje, občinski redarji in policija. Teoretični del so opravili v šoli, praktični pa na cesti v okolici šol. Nekaj učencev je moralo praktični izpit ponoviti, a na koncu so vsi uspešno opravili izpit. Izpiti so potekali od 21.5.2024 do 6.6.2024. Realizirani so bili v petih dopoldnevih od 8.30 do 12. ure. Izpit je opravilo vseh 385 petošolk in petošolcev. Z vsemi ravnatelji osnovnih šol smo zgledno sodelovali. Pohvaliti moramo odlično opravljeno delo učiteljev, ki so učence na izpit pripravljali.

5. ZADNJI ŠOLSKI DAN, 24.6.2024

V pričakovanju šolskih počitnic nam izkušnje kažejo, da so učenci zadnji šolski dan v šolskem letu precej bolj razigrani, vihravi, brezskrbni in neučakani. Posledica tega je zmanjšana pozornost za presojo cestnih razmer in manj preudarno ravnanje v prometu. Obstaja verjetnost, da lahko v tem razigranem dnevu pride v okolici šol do prometne nesreče. Zato člani SPV, ZŠAM, policija in občinski redarji posvetimo večjo pozornost v okolici šol. Ob vseh šolah smo umirjali cestni promet, učencem pomagali prečkati cesto in opozarjali ostale udeležence v prometu, na prometno varnost.

V mesecu juliju in v avgustu smo se vključili v aktivnosti Agencije za varnost prometa RS in udeležence v cestnem prometu opozarjali preko spletnih omrežij medijev na nevarnosti, ki pretijo ob uporabi mobilnega telefona med vožnjo, neuporabe varnostnega pasu, povečanega števila otrok na cestah in drugih aktivnostih.

6. ZAČETEK ŠOLSKEGA LETA – PRVI ŠOLSKI DAN, 2.9.2024

Tako kot leta prej smo tudi v letu 2024 na začetku šolskega leta 2024/2025 namenili tri dni (dopoldneve) za prisotnost članov SPV, ZŠAM, policije in redarjev v okolici osnovnih šol.

Pred tem smo upravljalca cest opozorili, da je obnovil označbe na cestah ter postavil dodatne opozorilne table, ki so opozarjale voznike, da so se v šolske klopi vrnili učenci. Na vseh prehodih za pešce v okolici šol so bili prisotni člani ZŠAM in SPV, ki so otrokom pomagali pri prečkanju cest. Starše smo opozarjali na uporabo varnostnih pasov, varnim parkiranjem in na omejitve hitrosti v okolici šol.

Prav tako smo javnost obveščali preko radia in drugih socialnih omrežij. AVP RS lani ni zagotovila tiskanih brošur Varno v šolo za starše in učitelje, ampak so jo objavili na njihovi spletni strani. Vse ravnatelje smo pozvali, da pregledajo in ažurirajo načrte varnih šolskih poti in seznanijo učence in starše. Predstavniki policije so v začetnih dneh opravljali pregled avtobusov, ki opravljajo šolske prevoze in opozarjali na morebitne napake. Za vse prvošolce smo nabavili odsevne rutice, ki omogočajo večjo prepoznavnost otrok. Naredili smo torej vse, kar je bilo potrebno, da je bil začetek in tudi nadaljevanje šolskega leta varno na vseh prometnih površinah.

Tako kot ob zaključku šolskega leta smo tudi na začetku šolskega leta lahko z veseljem ugotovili, da v Velenju ni bilo v tem času prometne nesreče pri kateri bi bil udeležen otrok. To mora biti cilj tudi za leto 2025.

7. PROJEKT PASAVČEK

Osnovni namen projekta PASAVČEK je spodbujanje pravilne uporabe otroških varnostnih sedežev ter varnostnih pasov med vožnjo v avtomobilu. Pri projektu sodelujejo osnovne šole in vrtec Velenje. Cilji projekta so:

- Osveščati otroke, starše, stare starše in druge o varni rabi varnostnega pasu.
- Seznaniti starše in otroke o pravilni rabi otroških sedežev.
- Seznaniti starše in otroke s predpisi, ki veljajo v cestnem prometu in se navezujejo na uporabo varnostnega pasu.

Ugotavljamo, da otroci večinoma zahtevajo, da jih starši pripenjajo in uporabljajo primerne sedeže, pa tudi da otroci opozarjajo starše, da uporabljajo varnostni pas.

8. EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI, 17.9.2024

Mestna občina Velenje se je tudi v lanskem letu vključila v Evropski teden mobilnosti in pri tej akciji smo sodelovali tudi člani Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. V postavljenem šotoru smo na nazoren način obiskovalcem pokazali kakšen pomen ima odsevno telo (kresnička, trak), če ga pešec uporablja v temnem delu dneva. Poveča se njegova vidljivost in zmanjša verjetnost, da pride do prometne nesreče. Dijaki ŠCV so postavili simulator varne vožnje. Delili smo odsevna telesa in obiskovalce osveščali o trajni in varni mobilnosti brez avtomobila.

9. PREGLEDI IN PRIRPAVA VOZIL NA ZIMSKO VOŽNJO NA ŠOLSKEM CENTRU VELENJE

V sodelovanju z Medpodjetniškim izobraževalnim centrom (MIC) smo v torek, 11.11.2024, organizirali brezplačne preventivne zimske preglede osebnih vozil. Akcija je trajala od 11.- 13.ure.

Na vozilih so dijaki pod vodstvom mentorjev pregledovali:

- luči in smerne utripalke,

MESTNA OBČINA VELENJE

- kontrolne lučke, hupo,
- napravo za čiščenje stekel,
- metlice brisalcev, tekočino
- vetrobransko steklo,
- hladilni sistem,
- akumulator oz. baterije,
- klinasto-rebrasti jermen,
- zavorni sistem,
- izpušni sistem,
- pnevmatike,
- nivo motornega olja,
- karoserijo.

Brezplačno so odpravili manjše pomanjkljivosti. Voznikom so dali pomembne napotke, pobude ali predloge. Vsak voznik je dobil tudi odsevno telo. Po razgovorih z nekaterimi vozniki lahko povem, da so akcijo ocenili kot zelo dobro in potrebno. Pohvaliti moram medije, da so o tej akciji poročali.

10. SVETOVNI DAN SPOMINA NA ŽRTVE PROMETNIH NESREČ

Svetovni dan spomina na žrtve prometnih nesreč je dan, ob katerem se spomnimo vseh umrlih in huje telesno poškodovanih v prometnih nesrečah. Žal, ugotavljamo, da smo v lanskem letu zabeležili tudi v MO Velenje eno smrtno žrtev. V spomin na žrtve prometnih nesreč je OŠ Gustava Šiliha v ponedeljek, 18.11.2024, pripravila zelo lep program. Nastopili so njihovi učenci in učitelji. Dogodka so se udeležili številni starši, člani ZŠAM, Policija Velenje, mestni redarji, člani SPV MOV in drugi. Na prireditvi sta spregovorila podžupan MOV Janez Melanšek in predsednik SPV MOV Ivan Planinc. Skupno sporočilo je bilo, da mora vsak posameznik narediti vse, da se bodo vsi udeleženci v cestnem prometu počutili varne. Mestna občina Velenje se je pridružila viziji nič in pobudi AVP RS za ceste in zavodu Varna pot, da na slovesnih dogodkih ne ponujamo alkoholnih pijač. Zavedamo se kako velik problem je prekomerno uživanje alkohola za vse udeležence v cestnem prometu.

11. BODI VIDEN, BODI PREVIDEN

V letu 2024 smo izvedli tri akcije s sloganom »Bodi viden, bodi previden«, ki jo v okviru Nacionalnega programa varnosti cestnega prometa koordinira Javna agencija RS za varnost prometa. Prva je bila oktobra, ko smo skupaj s predstavniki ZŠAM delili odsevne trakove, zloženke in kresničke po mestu, ob križiščih in na Lokalcu. Pri drugi so sodelovali učenci 4. razreda velenjskih osnovnih šol. Prosili smo jih, da so pisali pisma staršem, starim staršem, sorodnikom ali prijateljem. V pismih pa opozarjali na pomen odsevnih teles in drugih dejavnikov s katerimi lahko povečamo svojo vidljivost v temnejšem delu dneva. Tretjo akcijo pa smo organizirali v soboto, 7. 12. 2024, v nakupovalnem centru Velenjka, prav tako skupaj s predstavniki ZŠAM in Šolskim centrom Velenje. Akcija je trajala od 9. do 13. ure. O njej je poročala tudi RTV Slovenija na prvem programu.

Glavni cilj akcije je bil, da obiskovalcem pokažemo kako pomembna je uporaba odsevnih teles, zato smo postavili v šotor Vidko tri lutke in jih oblekli. Eno v temna oblačila brez odsevnih teles, drugi smo dodali odsevna telesa, tretja pa je bila oblečena z odsevnim oblačilom. Obiskovalci so zelo nazorno prepoznali kako pomembna je uporaba odsevnih teles. Želimo doseči, da bodo pešci v temnem delu dneva uporabljali odsevna telesa in s tem povečali svojo vidljivost. V ta namen smo razdelili tudi preko 400 odsevnih teles (kresničke, trakove). Udeležba je bila izredno dobra in prejeli smo številne pohvale. Še posebej smo bili veseli pohvale novinarke RTV SLO in predstavnikov policije. Za obiskovalce smo pripravili tudi poligon, kjer so morali s posebnimi očali (ki ponazarjajo vid v stanju alkoholiziranosti in vid pod vplivom drog) hoditi med postavljenimi stožci in jih niso smeli podreti. Ker skoraj nobenemu ni uspelo brez napak so ugotovili, da je zelo pomembno, da pred vožnjo ne zaužijemo nedovoljenih substanc oziroma alkohola.

Dijaki Šolskega centra so postavili simulator varne vožnje, kjer so se obiskovalci preizkusili v vožnji. Spoznali so kako pomembna je zbranost, dobro poznavanje CPP in psihofizična kondicija.

Akcijo ocenjujemo kot zelo uspešno in jo bomo prihodnje leto prav gotovo ponovili.

12. POBUDE, PREDLOGI

V letu 2024 smo realizirali štiri redne seje, na katerih smo se dogovarjali o aktivnostih, ki jih bomo izvedli. Izvedli smo 11 aktivnosti na terenu v sodelovanju z ZŠAM, policijo, mestnim redarstvom, OŠ, ŠCV, DU, KS in mestne četrti.

Člani SPV, občanke in občani so skozi leto pošiljali predloge in pobude, ki jih skupaj z Uradom za komunalne dejavnosti MOV sproti realiziramo. Tiste, ki se nanašajo na državne ceste pa bomo naslovili na Direkcijo za infrastrukturo.

MESTNA OBČINA VELENJE

Izpostaviti moramo naslednje pobude:

1. Urediti talno oviro na Gorici pri Živkoviču – realizacija v teku
2. Pred mostom pri OŠ Livada se naj postavijo ovire – ovire naročene.
3. Na Jenkovi ulici postaviti svetlobni znak Vi vozite - urejeno.
4. Na križišču pri Esotechu v Pesju obrezati grmovje in zagotoviti večjo preglednost – v realizaciji
5. Na Gorici dopolniti označbo za kolesarsko stezo - v realizaciji
6. Proučiti kje se lahko namestijo zelene puščice na semaforjih za zavijanje desno.
7. Urediti prehod za pešce v KS Paka.
8. Ureditev parkiranja staršev pri OŠ Mihe Pintarja Toleda.

Večina teh pobud se je realizirala, oziroma je v postopku realizacije. Zadnje tri pobude so zahtevnejše, ker je to na državnih cestah, zato bomo pobude naslovili na Direkcijo za infrastrukturo, Sektor za upravljanje cest.

13. FINANČNO POROČILO

Veljavni proračun za leto 2024 je bil za delovanje Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu načrtovan v višini 16.000 evrov. Za delovanje preventivnih dejavnosti v letu 2024 so se sredstva porabila v višini 15.674 evrov.

14. ZAKLJUČEK

Zaključno poročilo je na svoji redni seji, 13.2.2025, obravnaval Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu MO Velenje. Ocenjujem, da smo bili pri našem delovanju uspešni in da smo pomembno prispevali pri preventivi in vzgoji naših najbolj ranljivih skupin – otrok in starejših. Izjemno delo so opravili učitelji po osnovnih šolah, vzgojiteljice v vrtcu Velenje, Šolski center Velenje, predstavniki ZŠAM Velenje, policisti PP Velenje, mestni redarji, krajevne skupnosti in mestne četrti. Vseskozi smo imeli odlično pomoč in podporo pri občinski upravi in županu. Pri izvajanju naših nalog smo se povezovali tudi z Agencijo za varnost v cestnem prometu Republike Slovenije in Zavodom Vozim.

O našem delu smo poročali na spletnih omrežjih Facebook, Naš čas, VTV in portalu AVP.

Ivan Planinc, univ. dipl. soc. ped., l.r.
predsednik SPV MO Velenje

V Velenju, 11. 2. 2025